

Analyticko-implemenční plán na podporu regionálně specifických aktivit v rámci hospodářsky a sociálně ohrožených území Ústeckého kraje

HSOÚ Kadaň

Společné problémy – souhrn

Využité dokumenty:

Strategické dokumenty měst a obcí:

- [Strategický plán Kadaně](#)
- [Strategický plán rozvoje města Klášterce nad Ohří](#)
- [Komunitní plán sociálních a souvisejících služeb pro města Kadaň a Klášterec nad Ohří](#)
- [Program rozvoje města Loučná pod Klínovcem](#)
- [Strategický plán rozvoje městyse Kovářská](#)
- [Strategický rozvojový plán města Maštov](#)
- [Strategický plán obce Perštejn](#)
- [Rozvojový strategický plán obce Račetice](#)
- [Střednědobý plán rozvoje obce Radonice](#)
- [Strategický plán rozvoje města Vejprty](#)

Strategické dokumenty dalších aktérů:

- [Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Vladař](#)
- [Strategie komunitně vedeného rozvoje MAS Sdružení Západní Krušnohoří](#)

Problémové oblasti:

- Infrastruktura, sítě a veřejné objekty
- Služby, bydlení, dopravní dostupnost
- Sociální a demografická situace, bezpečnost
- Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch
- Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor
- Veřejná správa a občané

Oblast: Infrastruktura, síť a veřejné objekty

Nedostatečná dopravní síť

- Malá kapacita silnice I/13 v úseku Chomutov – Ostrov.
- Přerušené původní komunikace vlivem těžby (např. špatné napojení jižní části území na Chomutov a na Krušné hory).
- Horské části regionu nedostatečně napojené na hlavní dopravní koridory.
- Špatný technický stav některých komunikací (zvl. nižších tříd), mostů a dalších silničních staveb, chodníků.
- Nedostatek parkovacích míst pro rezidenty a návštěvníky.
- Úzké profily zvl. menších komunikací.
- Nevhodně (nebezpečně) řešené křižovatky.
- Vytížené komunikace procházející skrze obce.

Nedostatečná infrastruktura pro bezpečnou bezmotorovou dopravu

- Malé množství cyklostezek (oddělených od aut) pro pravidelné každodenní dojíždění i cykloturistiku.
- Neexistence chodníků podél některých frekventovaných komunikací.
- Chybí prvky pro zpomalení a zklidnění dopravy v obcích.

Stavebně-technický stav veřejných budov

- Vysoká energetická náročnost budov v majetku obcí, nedostatečné zateplení.
- Špatný stavebně-technický stav objektů.
- Nedostatečný bezbariérový přístup do objektů.
- Chybějící objekty, nedostatek prostor.
- Špatný stav některých památek.
- Špatný technický stav / zastaralost / absence sportovišť a volnočasové infrastruktury.

Nedostatečná technická infrastruktura

- Některé obce / části obcí nepřipojené na kanalizaci a ČOV.
- Špatný technický stav kanalizace / ČOV.
- Nedostatečná kapacita ČOV.
- Špatný technický stav / stáří veřejného osvětlení.
- Nedostatky v zásobování pitnou vodou (zdroje, úpravy, vodovody).
- Malé využívání obnovitelných zdrojů.
- Zastaralá elektrická rozvodná síť nepřipravená na obnovitelné zdroje.
- Nedostupnost rychlého internetu v odlehlých částech území.

Oblast: Služby, bydlení, dopravní dostupnost

Špatná dostupnost služeb

- V menších obcích chybí základní služby, základní občanská vybavenost.
- Omezená dostupnost služeb ve větších centrech z obcí v horské části území.
- Nedostatečné zajištění veřejné dopravy pro dojížděku (za prací, za službami).
- Nízké využívání veřejné dopravy kvůli její malé kvalitě a atraktivitě.

Nedostatky ve vzdělávání

- Nedostatek kvalifikovaných a motivovaných učitelů.
- Nedostatečné propojení škol s praxí (s trhem práce).
- Snižuje se naplněnost některých škol (zvl. středních).
- Nedostatečná kapacita některých škol (zvl. MŠ).
- Malá kapacita asistentů pro děti se zvláštními vzdělávacími potřebami.
- Malá kapacita pedagogicko-psychologického poradenství.
- Chybějící MŠ a ZŠ v menších obcích.
- Nedostatečné vybavení škol (i pro neformální vzdělávání).

Nedostatky v sociálních službách

- Chybějící druhy a kapacity pobytových sociálních služeb.
- Malá nabídka a kapacita terénních sociálních služeb.
- Nízká kapacita psychologického a sociálně-psychologického poradenství.
- Malá nabídka obecního bytového fondu pro specifické účely (startovací byty, krizové bydlení, pro sociálně slabé aj.).
- Nedostatečné financování sociálních služeb.

Nedostatky ve zdravotnictví

- Nedostatečné kapacity lékařské péče. Chybějící ordinace praktických lékařů (pro dospělé i pro děti a mládež) i odborných lékařů.
- Stárnutí lékařů.
- Nedostatek lůžek následné péče.
- Špatná dostupnost zdravotních služeb, chybějící zdravotnická záchranná služba.

Nedostatky v bydlení

- Technický stav a omezená životnost panelových domů.
- Menší pocit bezpečí u obyvatel sídlišť.
- Omezená nabídka bydlení (především pro mladé lidi a sociálně slabé).

Oblast: Sociální a demografická situace, bezpečnost

Skladba obyvatelstva

- Vylidnění venkovských částí regionu po 2. sv. válce a v důsledku těžby uhlí.
- Trvající odliv mladých a kvalifikovaných lidí z regionu.
- Nižší vzdělanost obyvatel oproti průměru ČR.
- Stárnutí obyvatelstva.

Sociálně rizikové jevy

- Vysoký podíl sociálně slabé populace (vč. jevů jako zadluženost, exekuce atd.).
- Vysoký počet osob závislých na sociálních dávkách.
- Pasivní životní styl části obyvatel.
- Nelegální zaměstnávání při souběžném pobírání sociálních dávek.
- Existence / riziko vzniku sociálně vyloučených lokalit.

Bezpečnost

- Nízká kapacita primární protidrogové prevence na školách.
- Nedostatečná kapacita Policie ČR pro pokrytí regionu.
- Vandalismus a kriminalita.
- Zastaralé vybavení složek IZS.

Oblast: Ekonomika, zaměstnanost, cestovní ruch

Struktura ekonomiky

- Nedokončená transformace ekonomiky; velký podíl těžkého průmyslu a montoven.
- Nízká přidaná hodnota v místních podnicích. Malé využívání špičkových technologií a inovací. Malá konkurenceschopnost menších podniků.
- Malá nabídka pracovních míst vyžadujících vyšší kvalifikaci.
- Celkově malá nabídka práce a vyšší náklady na podnikání ve venkovských částech regionu.
- Málo rozvinutá podnikatelská spolupráce.
- Problémy v zemědělství (zanikající výroby, podfinancování, zastaralé hospodaření, nedostatek pracovníků aj.).

Pracovní síla

- Nízká podnikatelská aktivita obyvatel.
- Vysoká míra nezaměstnanosti a zejména vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných.
- Kvalifikační nesoulad mezi nabídkou pracovní síly a poptávkou po ní.
- Střední školy málo reagují na potřeby trhu práce.
- Nutnost dojíždění za prací, chybí pracovní nabídka v místě bydliště.

Cestovní ruch

- Neúplná turistická infrastruktura (chybějící atraktivity, doprovodná infrastruktura aj.).
- Nízká nabídka služeb, málo podnikatelských subjektů v cestovním ruchu.
- Omezená přístupnost některých památek a atraktivit.
- Negativní image regionu omezuje cestovní ruch.
- Konflikt zájmů mezi bydlením, cestovním ruchem a ochranou přírody.
- Malá spolupráce aktérů v cestovním ruchu.
- Nedostatečná turistická nabídka mimo hlavní sezonu.
- Nízký počet zaměstnanců a nedostatečná kvalifikace (např. jazyky) v cestovním ruchu.
- Chybí typické místní výrobky využitelné pro propagaci regionu.

Oblast: Krajina a území, životní prostředí, veřejný prostor

Environmentální rizika

- Polutanty z dolů a elektráren: prachové částice (PM_x), hluk, NO_x aj.
- Povrchová těžba dalších surovin (kámen, kaolín).
- Zátěž z automobilové dopravy (znečištění vzduchu, hluk).
- Stále problematický zdravotní stav lesů v Krušných horách.
- Staré ekologické zátěže, kontaminované plochy.
- Znečištění vzduchu z lokálních topenišť.
- Celkově nízké ekologické povědomí obyvatel i podniků.

Narušená krajina

- Rozsáhle zdevastovaná krajina vlivem povrchové těžby a elektráren. Zánik přirozeného reliéfu krajiny, sídelní a dopravní struktury.
- Nevhodné šíření urbanizace (živelná nová výstavba).
- Nízká míra přirozeného zadržování vody v krajině.
- Necitlivá úprava koryt potoků, likvidace meandrů, znečištěná koryta u vodotečí, špatná údržba a zánik malých vodních ploch a nádrží.
- V okolí elektráren nadměrná zátěž území trasami nadzemních elektrických vedení.
- Ohrožení orných půd.
- Omezená prostupnost krajiny.

Snížená kvalita veřejného prostoru

- Automobilová (osobní i nákladní) doprava v intravilánu, frekventované komunikace skrze obce.
- Nedostatek a nevyhovující stav veřejné zeleně.
- Necitlivé stavební zásahy v historických centrech.
- Nízká architektonicko-urbanistická kvalita soudobých staveb.
- Chybí systematická práce s veřejným prostorem.
- Množství lokalit typu brownfield, chátrající průmyslové a zemědělské objekty.
- Špatný stav veřejných prostranství.

Nedostatky v odpadovém hospodářství

- Nízká míra třídění a recyklace odpadů.
- Malý podíl znovu využitého odpadu.
- Existence černých skládek.
- Nedostatečná infrastruktura odpadového hospodářství (chybějící / málo kapacitní sběrné dvory, třídící linky, technika aj.).
- Celkově chybějící systém v odpadovém hospodářství, nepřipravenost na ukončení skládkování.

Obecné územní poměry

- Periferní poloha území v rámci Ústeckého kraje i ČR.
- Odlehlost horské části regionu (poloha, klimatické podmínky) – deficit v infrastruktuře, zvýšené náklady.
- Někde konflikty mezi průmyslovou činností a ochranou přírody a životního prostředí.
- Bariéry pro rozvoj sídel (plochy dolů a elektráren, vojenský prostor, chráněná ložisková území).

Oblast: Veřejná správa a občané

Finanční a administrativní omezení

- Zdlouhavá a náročná pravidla pro pořizování potřebných dokumentů (uzemní plány, regulační plány, strategie aj.).
- Zdlouhavá a náročná administrativa při přípravě investičních projektů.
- Nezájem státní a krajské správy o problémy horských oblastí.
- Růst výdajů měst a obcí. Zvyšování nákladů na energie. Městská zařízení generující provozní ztrátu a vysoké odpisy.
- Nedostatek vlastních prostředků na investiční projekty.

Nedostatečná kapacita samosprávy

- Nedostatečná kapacita obcí pro strategické, komunitní aj. plánování.
- Chybějící personální kapacity pro běžnou činnost měst a obcí.
- Chybějící kapacity a znalosti pro nové výzvy (např. komunitní energetika, inovace ve veřejné správě, SMART řešení aj.).

Nízká úroveň spolupráce

- Malé zapojení obyvatel do veřejného dění a rozvoje obcí, pasivní obyvatelé.
- Malé využití potenciálu komunitního sdílení, sousedské pomoci a dobrovolnictví, spolků apod.
- Omezená spolupráce měst a obcí v regionu. Sdílené výzvy se neřeší společně.
- Chybí stálé platformy pro sdílení, komunikaci a spolupráci samospráv.
- Malá informovanost o nabídkách služeb, možnostech spolupráce atd. v obcích i v rámci regionu.
- Malé využívání odborníků při plánování dalšího rozvoje měst a obcí.
- Nízká komunikace samospráv s podnikateli.

Rizika do budoucna

Negativní demografický vývoj

- Odliv mladých a kvalifikovaných obyvatel kvůli nedostatku atraktivních pracovních míst, nízkým platům.
- Rychlejší stárnutí obyvatelstva a tím tlak na sociální služby a zdravotnictví.
- Narůstání sociálních a bezpečnostních problémů plynoucích ze zvyšující se koncentrace sociálně vyloučených obyvatel. Zacyklení pasivního životního stylu v komunitách.
- Nedostatek pracovní síly s potřebnou kvalifikací pro nové investory nebo pro rozvoj stávajících podniků, ale i pro práci ve službách, veřejné správě atd.
- Chybí celková strategická vize pro vylidňující se oblasti kraje.

Zhoršování veřejných služeb

- Kapacita sociálních služeb nebude postačovat zvýšené poptávce vlivem stárnutí obyvatel a zvýšení podílu sociálně znevýhodněných obyvatel.
- Nedostatek lékařů, učitelů, pracovníků sociálních aj. služeb (současní stárnou, nové se nedaří přilákat).
- Zhoršení nabídky / snížení kvality bydlení kvůli stárnutí panelových domů.

Růst cen

- Růst cen, především energií.
- Pokles daňových a dalších příjmů měst a obcí.
- Rozpočet měst a obcí nebude postačovat nejen na nové investice, ale ani na zajištění provozu a údržby stávajících budov a zařízení.
- Zvýšení nákladů přinese zhoršení životní úrovně obyvatel.

Odpadové hospodářství

- Nepřipravenost na ukončení skládkování odpadu.
- Chybí celková koncepce odpadového hospodářství na úrovni ČR a kraje.

Zásobování energií

- Chybějící energetická koncepce na nadregionální úrovni.
- Nutno připravovat se na alternativní zajištění energií (elektřina, teplo).